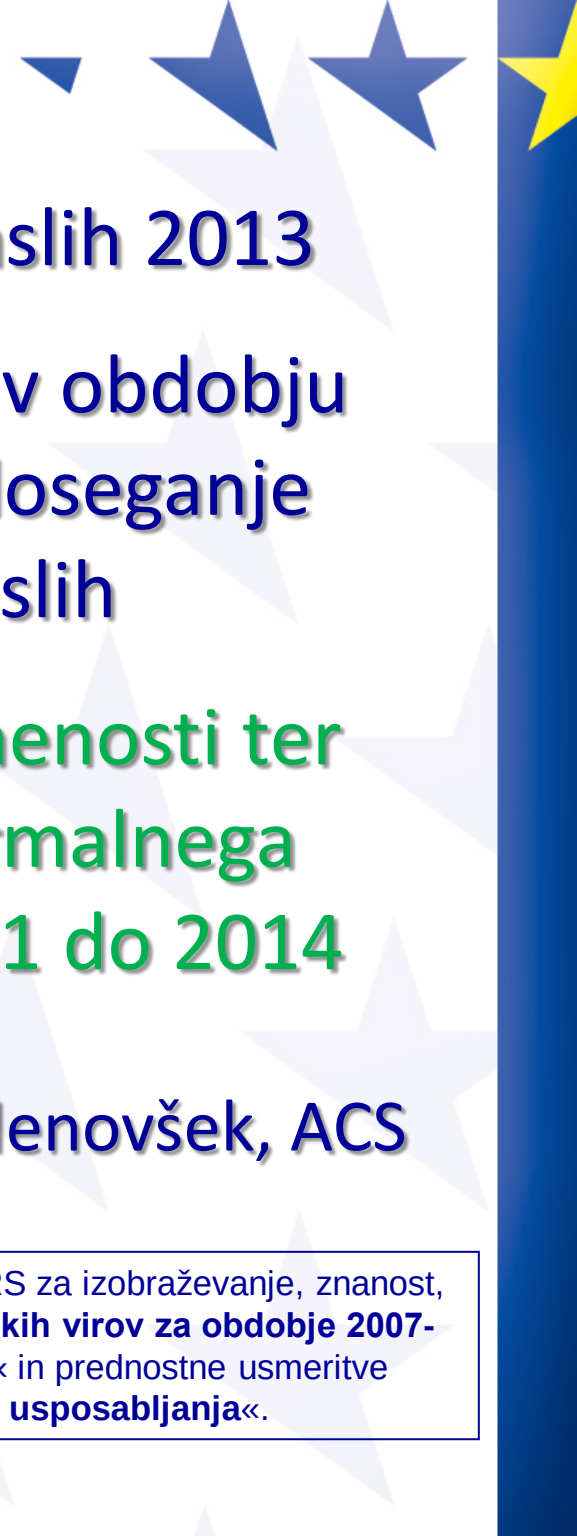

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2013

Prispevek: Rezultati projektov ESS v obdobju
2009-2014 in njihov vpliv na doseganje
ciljev izobraževanja odraslih

Predstavitev projekta: Razvoj pismenosti ter
ugotavljanje in priznavanje neformalnega
učenja od 2009 do 2011 in od 2011 do 2014

Mag. Estera Možina in mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Projekt financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Projekt se izvaja v okviru **Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013**, razvojne prioritete »**Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja**« in prednostne usmeritve »**Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja**«.

IZHODIŠČA PROJEKTA

- Vsebina strateških dokumentov za črpanje sredstev ESS: **Operativni program Razvoj človeških virov 2007 - 2013.**
- **Poslanstvo, koncept in naloge ACS** pri razvoju področja pismenosti ter vrednotenja in priznavanja znanja, spretnosti in kompetenc odraslih, pridobljenih na različne načine v 20-letnem obdobju delovanja.
- **Mednarodni in nacionalni strateški dokumenti:**
 - **Memorandum in Strategija vseživljenjskosti učenja** (EK 2000 in 2002),
 - ReNPIO do 2010 (MŠŠ IN MDD, 2004),
 - **Evropski okvir ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje** (EK, 2006),
 - **Za učenje ni nikoli prepozno in Za učenje je vedno pravi čas** (EK 2006 in 2007),
 - **Evropske smernice za vrednotenje neformalnega in priložnostnega učenja** (CEDEFOP, 2009),
 - Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS (MŠŠ, 2011),
 - **Osnutek sklepov Sveta o pismenosti** (EK, 2012),
 - **Priporočila sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja** (EK, 2012),
 - ReNPIO do 2020 (MIZŠ in MDD, 2013).

IZHODIŠČA PROJEKTA: Operativni program Razvoj človeških virov 2007 -2013

- Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja v sodobni družbi vse bolj temelji ne le na formalnem temveč tudi na drugih, **neformalnih oblikah in načinih učenja ter izobraževanja.**
- Zagotavljati je potrebno **mehanizme za vključevanje odraslih** v izobraževanje tudi po pridobljeni osnovni usposobljenost.
- Vseživljenjsko učenje je treba krepiti z **vključevanjem in priznavanjem različnih oblik izobraževanja in učenja.**
- Zagotoviti je potrebno **infrastrukturo in programsko ponudbo.**

KLJUČNI CILJI IN STIČNE TOČKE OBEH AKTIVNOSTI: PISMENOST IN VREDNOTENJE

Cilji/prioritete:

- Razvoj temeljnih zmožnosti ranljivih ciljnih skupin.
- Dvig motivacije odraslih za vključevanje v izobraževanje in učenje.
- Zagotavljanje enakih možnosti in večje dostopnosti izobraževanja.
- Razvijanje različnih poti in načinov za pridobivanje znanja in razvoj kompetenc in vrednotenje ter priznavanje le-teh.
- Sistemsko umeščanje obeh področjih v zakonske in strokovne dokumente.

Prispevek obeh področij k:

- Dvigu temeljnih zmožnosti.
- Večji vključenosti v izobraževanje odraslih, tudi ranljivih skupin.
- Odpiranju novih možnosti in priložnosti za odrase z odkrivanjem „skritega znanja“ .
- Razvoj strokovnih gradiv, instrumentov in pripomočkov za osebje v IO in sodobnih učnih gradiv za ciljne skupine.

DELITEV PROJEKTA NA DVA VSEBINSKA SKLOPA

Razvoj pismenosti odraslih

(Vodja: mag. Estera Možina)

- **Evalvacija 7-ih javno veljavnih programov za odrasle** (UŽU, PUM, RPO) in 6-ih programov za usposabljanje strokovnih delavcev;
- **Prenova navedenih programov za ciljne skupine in za strokovne delavce** na podlagi rezultatov evalvacije in strokovnih izhodišč;
- **Priprava strokovnih podlag za nova učna gradiva za odrasle**, ki temeljijo na novih tehnologijah;
- **Oblikovanje novega programa za mlade osipnike** in programa za usposabljanje izvajalcev novega programa.

Ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja odraslih

(Vodji: Metka Svetina in mag.

Tanja Vilič Klenovšek)

- **Sistemsko umeščanje:** v sodelovanju z drugimi partnerji priprava skupnih strokovnih podlag za izvajanje in usmerjanje procesov vrednotenja v izobraževanju odraslih;
- **Razvoj modela za izpeljavo postopkov ugotavljanja** in priznavanje znanj in kompetenc odraslih in vpeljava v mrežo izobraževalnih organizacij za odrasle;
- **Razvoj orodij in pripomočkov** za vrednotenje in priznavanje znanja in kompetenc odraslih, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in s priložnostnim učenjem;
- **Razvoj programa usposabljanja strokovnih delavcev** v IO za izpeljavo postopkov vrednotenja ter svetovalne podpore kot ključnega mehanizma;
- **Promocija področja.**

CILJI AKTIVNOSTI RAZVOJ PISMENOSTI IN TEMELJIH ZMOŽNOSTI ODRASLIH

- Dvig ravni pismenosti in temeljih zmožnosti / ključnih kompetenc odraslih iz ranljivih skupin.
- Razvoj in posodabljanje izobraževanje ponudbe – programov, ki temeljijo na potrebah in značilnostih posameznih ranljivih skupin (skupaj 7 programov za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnosti ter RPO, PUM).
- Razvoj programske ponudbe za pridobivanje splošnih znanj, spretnosti in kompetenc, ki so enakovredni standardom znanj v osnovnem nižjem in srednjem poklicnem izobraževanju (SIMO, UŽU MDM).
- Razvoj in vpeljevanje inovativnih pristopov in gradiv za odrasle, ki temeljijo na novih spoznanjih in sodobnih tehnologijah.
- Usposabljanje in spopolnjevanje učiteljev za ugotavljanje potreb odraslih ter za uporabo novih prijemov pri razvijanju pismenosti in temeljih zmožnosti / ključnih kompetenc pri odraslih iz ranljivih skupin.

ESS Razvoj pismenosti 2011 – 2014

NALOGE

2009 - 2011

2011-2014

Evalvacija 7 JV
programov za
odrasle: PUM,
UŽU, RPO

Prenova
programov

Evalvacija 6
programov za
strokovne delavce:
PUM, UŽU

Prenova
programov

Razvoj novega
programa za
osipnike

Strokovne
podlage za IKT
gradiva

**Priprava opisnikov za
temeljne zmožnosti**

**Strokovno
spopolnjevanje
učiteljev**

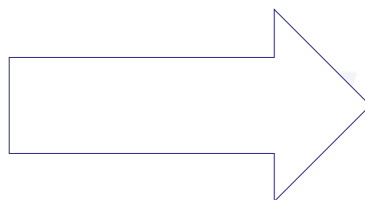
**Usposabljanje
učiteljev - mladi**

Produkcija IKT gradiv

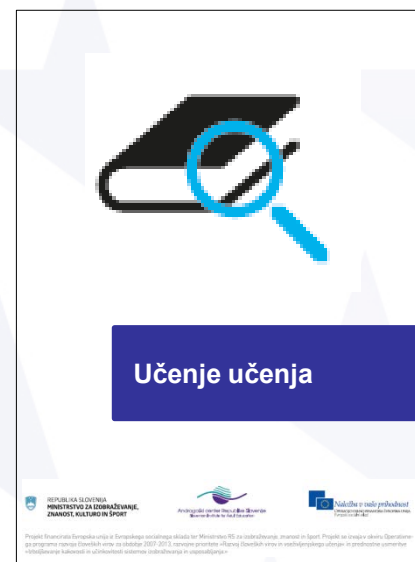
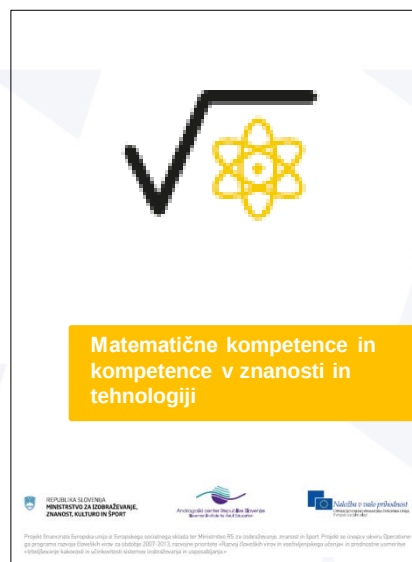

ESS Razvoj pismenosti 2011 do 2014 REZULTATI

Priprava opisnikov za
temeljne zmožnosti

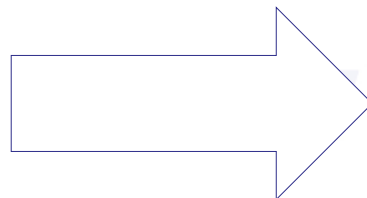
4 knjižice z
opisniki temeljnih
zmožnosti

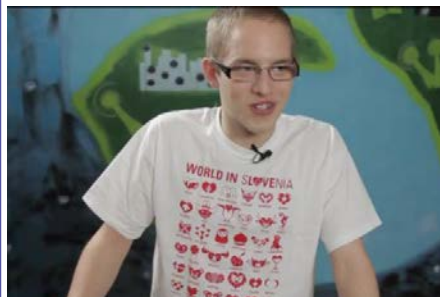
ESS Razvoj pismenosti 2011 do 2014 REZULTATI

Produkcija IKT gradiv

Serija 5 IKT gradiv za odrasle

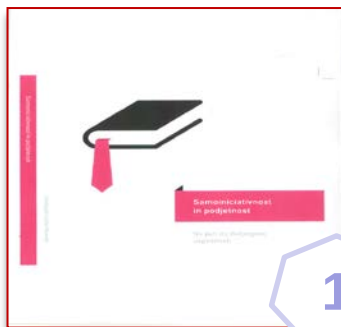
Izobraževalni film

Samoiniciativnost
in podjetnost

2

Zvočnica

1

Napovednik serije

Na poti do življenjske uspešnosti

<http://mm.acs.si/pismenost/2012/index.php?nid=200&id=15>

Izobraževalni film

Učenje učenja

3

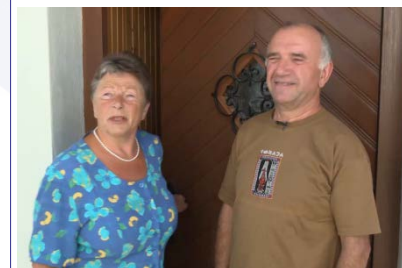
Izobraževalni film

Sporazumevanje v
maternem jeziku

4

Izobraževalni film

Matematične
kompetence

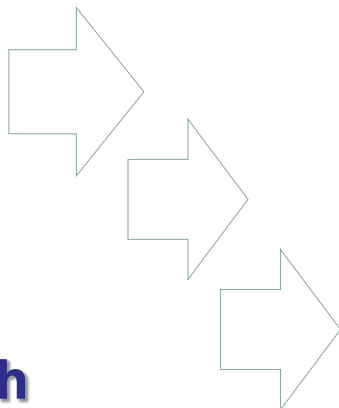
5

ESS Razvoj pismenosti 2011 do 2014 REZULTATI

**Strokovno
spopolnjevanje
učiteljev**

**Usposabljanje novih
učiteljev - MIP**

**Strokovno spopolnjevanje prek 200
učiteljev in mentorjev v JV programih
za ranljive skupine:**

- učitelji v programih UŽU
- mentorji PUM
- učitelji v programu RPO
- novi učitelji v programu MIP

Priročnik za učitelje
**Temeljne zmožnosti
odraslih**

ESS Razvoj pismenosti 2011 do 2014

PRISPEVEK K IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

- Opredelitev izvirnega slovenskega modela izobraževanja odraslih iz ranljivih skupin, ki je prenosljiv na druga področja dela z ranljivimi skupinami odraslih.
- Nova strokovna gradiva za učitelje, ki omogočajo strokovni razvoj učiteljev in podpirajo bolj kakovostno in bolj individualizirano učenje odraslih iz ranljivih skupin odraslih na področju razvoja temeljnih zmožnosti.
- Serija izobraževalnih filmov za odrasle iz ranljivih skupin, ki temeljijo na sodobnih tehnologijah in metodi naracije (osebne zgodbe pripadnika ranljivih skupin), ki doslej še ni bila uporabljena v Sloveniji v ta namen.
- Model strokovnega spopolnjevanja učiteljev, ki temelji na akcijskem raziskovanju lastne prakse in uporabi novih prijemov pri učenju odraslih iz ranljivih skupin.

ESS Razvoj pismenosti 2011 do 2014

IZZIVI ZA PRIHODNJI RAZVOJ PODROČJA PISMENOSTI IN TEMELJNIH ZMOŽNOSTI ODRASLIH

Za prihodnji razvoj področja pismenosti in temeljnih zmožnosti je potrebno dobiti odgovore na nekatera vprašanja:

- Sistemska umestitev in obseg izvajanja programov za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnosti odraslih po 2014?
- Kako dobro so razvite temeljne zmožnosti odraslih v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami EU?
- Kako in ali sploh vplivajo razvite/nerazvite temeljne zmožnosti na položaj posameznika na trgu dela in na njegovo aktivnost v družbi? Kako vplivajo temeljne zmožnosti na blaginjo posameznika in konkurenčnost Slovenije v svetovnem gospodarstvu?

Sporočila največje svetovne raziskave o kompetencah odraslih PIAAC (160.000 odraslih iz 24 držav - 2/3 svetovnega prebivalstva):

- Spretnosti in kompetence določajo blaginjo in varnost posameznika (npr. vplivajo na višino plač, varnost zaposlitve, zdravje, zaupanje v inštitucije);
 - Nižja povprečna raven spretnosti in kompetenc prebivalstva pomeni nižjo konkurenčnost države v svetovnem gospodarstvu in nižji BDP.
- Rezultati za Slovenijo bodo na voljo v začetku leta 2016.

CILJI VREDNOTENJA IN PRIZNAVANJA NEFORMALNEGA IN PRILOŽNOSTNEGA UČENJA ODRASLIH

- Narediti učenje, predvsem tisto, ki se dogaja priložnostno in neformalno, vidno.
- Povečati možnosti za prilagoditev izobraževanja konkretnemu posamezniku oz. temu kar ta že zna.
- Povečati možnosti zaposlovanja in uporabo obstoječih znanj in kompetenc v delu.
- Spodbujati vključevanje v neformalno izobraževanje in učenje za poklicni in osebni razvoj.

SKRITO ZNANJE JE ZAKLAD!

DELITEV NALOG V LETIH 2009-2014

**Ugotavljanje in priznavanja
neformalnega učenja odraslih
2009-2011**

Vodja: Metka Svetina

1. Koordinacija za usmerjanje
aktivnosti procesov priznavanja
predhodno pridobljenega znanja

2. Razvoj orodij za ugotavljanje in
vrednotenje neformalnega učenja

**Ugotavljanje in priznavanja
neformalnega učenja odraslih
2012-2014**

Vodja: mag. Tanja Vilič Klenovšek

1. Priprava strategije za
implementacijo pristopa vrednotenja
neformalno pridobljenega znanja v
omrežje izobraževalnih organizacij za
odrasle

2. Strokovna podpora za izvajanje
pristopa vrednotenja neformalno
pridobljenega znanja odraslih v
omrežje IO

POMEMBEN REZULTAT:

STROKOVNE PODLAGE ZA SISTEMSKO UREJANJE VREDNOTENJA IN PRIZNAVANJA NEFORMALNO IN PRILOŽNOSTNO PRIDOBLENEGA ZNANJA V IO (ACS, 2011)

http://arhiv.acs.si/porocila/Strokovne_podlage_za_sistemsko_urejanje_vrednotenja.pdf

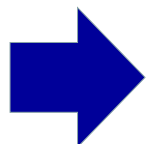
Nastale so v sodelovanju nacionalnih nosilcev politik razvoja tega področja (MIZŠ, MDDSZ) ter strokovnih sodelavcev iz nacionalnih javnih zavodov in iz prakse ter tudi OPZ.

- **V prvem delu** je kratek prikaz razvoja tega področja v evropskem in slovenskem prostoru v zadnjih desetih letih.
- **V drugem delu** pa so podani predlogi za nadaljnji razvoj področja z opredelitvijo:
 - ❖ **temeljnih namenov** vrednotenja in priznavanja,
 - ❖ **možne normative ureditve** področja,
 - ❖ **nosilcev pristojnosti** na tem področju na nacionalni ravni,
 - ❖ **kako naj poteka postopek** vrednotenja in priznavanja v praksi,
 - ❖ **kdo so izvajalci postopka**,
 - ❖ **kako naj bodo izvajalci usposobljeni**,
 - ❖ **terminologije**.

PO STROKOVNIH PODLAGAH SO OPREDELJENI 3 NAMENI „VREDNOTENJA“ (2011):

1. za nadaljnje vključevanje v formalno izobraževanje,
2. za pridobitev NPK,
3. za evidentiranje in ovrednotenje znanja, delovnih izkušenj, kompetenc za lažjo ponovno zaposlitev, za razvoj in spremembo kariere, za osebni razvoj, za premislek „kje sem“ in „kam in kako naprej“.

V projektu sledimo predvsem tretjemu namenu, s poudarkom na vrednotenju (evropskih) 8 ključnih kompetenc.

Razvijamo postopek in orodja za vrednotenja
za tretji namen.

Povezujemo različne partnerje, deležnike razvoja
tega področja!

ESS Ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja odraslih 2012 – 2014:

PRISPEVEK K RAZVOJU IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH - V VSEBINI IN ŠTEVILKAH:

Na sistemski ravni:

- 1 strokovne podlage, širitev in promocija pomena razvoja področja v IO in
- umestitev področja v ReNPIO do 2020.

Na strokovni in izvedbeni ravni:

- 1 spletni portal <http://vpnz.acs.si>,
- 1 razvit model ugotavljanje in priznavanja neformalnega in priložnostnega učenja,
- 1 razvit e-portfolijo – elektronska zbirna mapa,
- 4 nova e-orodja za vrednotenje ključnih kompetenc,
- 2 nova programa usposabljanja (za svetovalce in informatorje),
- 60 usposobljenih strokovnih delavcev (svetovalci in informatorji)
- 1.250 vključenih odraslih v postopke ugotavljanja in priznavanja pri 15 izvajalskih organizacijah (januar 2013- marec 2014),
- 1 strokovni priročnik za izobraževalce odraslih in druge deležnike.

VPNZ

*Vrednotenje in priznavanje
neformalnega znanja*

RAZVOJNI IZZIVI PO MARCU 2014?

- ***Kako implementirati predloge v gradivu Strokovne podlage za sistemsko urejanje vrednotenja in priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenega znanja v izobraževanju odraslih (ACS, december 2011), povezano tudi s strateškimi usmeritvami v ReNPIO do 2020 in Priporočili sveta o vrednotenju neformalnega in priložnostnega učenja (EK, 2012) – npr., da je potrebno vzpostaviti nacionalni sistem do leta 2018?***
- ***Potrebno bo vzpostaviti nacionalno koordinacija za delo na tem področju!***
- ***Kako bomo povezovali vrednotenje in priznavanje v formalnem in neformalnem izobraževanju?***

RAZVOJNI IZZIVI PO MARCU 2014?

- ***Kako povezovati ključne in poklicne kompetence v postopkih vrednotenja neformalnega in priložnostnega učenja?***
- ***Kako bomo zagotovili širitev in nadaljnji razvoj postopkov, orodij, usposabljanj idr. za vrednotenje in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja in izkušenj odraslih?***
- ***Kako vrednotenje in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja in izkušenj čim bolj približati odraslim?***
- ***Kako vse te izzive umestiti v novo ESS perspektivo?***

POVABLJENI NA ZAKLJUČNO KONFERENCO PROJEKTA 20. MARCA 2014 V LJUBLJANI V HOTELU PLAZA, DA SKUPAJ RAZMIŠLJAMO IN OBLIKUJEMO ODGOVORE NA ODPRTE STROKOVNE IZZIVE ZA OBE PODROČJI!